Európsky parlament
2019-2024

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť
predseda

30.8.2023

pán Johan Van Overtveldt
predseda
Výbor pre rozpočet
BRUSEL

Vec: Stanovisko k predbežnej správe výboru BUDG o revízii viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 v polovici trvania (2023/0201R(APP))

Vážený pán predseda,

v rámci predmetného postupu bol Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť poverený predložením stanoviska Vášmu výboru. Výbor písomným postupom z 13. júla 2023 rozhodol predložiť toto stanovisko vo forme listu.

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť preskúmal túto otázku na svojej schôdzi 30. augusta 2023[1]. Na tejto schôdzi sa tiež rozhodol, že vyzve Výbor pre rozpočet, aby ako gestorský výbor zaradil do svojej predbežnej správy ďalej uvedené návrhy.

S úctou

Robert Biedroń

[1] Na záverečnom hlasovaní boli prítomní: Robert Biedroń (predseda), Andżelika Anna Możdżanowska, Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Pernille Weiss, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Heléne Fritzon, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Vera Tax, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek (podpredsedníčka), Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Annika Bruna, Sandra Pereira.

NÁVRHY

A. Keďže rodová rovnosť a odstránenie nerovností sú základnými hodnotami, na ktorých je Únia založená, a keďže záväzok presadzovať rodovú rovnosť a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých jej činnostiach je zakotvený v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

B. keďže Parlament opakovane dôrazne vyzval Komisiu, aby presadzovala a uplatňovala hľadisko rodovej rovnosti, rodové rozpočtovanie a posudzovanie vplyvu na rodovú rovnosť vo všetkých oblastiach politiky Únie;

C. keďže rozpočty nie sú nikdy rodovo neutrálne, a preto sa pri ich vypracúvaní musí od začiatku sledovať cieľ rodovej rovnosti; keďže z dostupných údajov vyplýva, že každá kríza má neprimeraný vplyv na ženy a dievčatá, ako vidno pri prebiehajúcich krízach, ktorým Únia čelí; a keďže vojna Ruska proti Ukrajine a obdobie po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 si vyžadujú rodovo citlivú reakciu;

1. víta oznámenie Komisie o revízii VFR na roky 2021 – 2027 v polovici trvania; uznáva, že je potrebné zaoberať sa finančným vplyvom dôsledkov ruskej vojny na Ukrajinu a krízy COVID-19; zdôrazňuje, že rozpočet Únie by nemal prispievať k rodovým nerovnostiam alebo podnecovaniu nenávisti, a vyzýva preto Komisiu, aby preskúmala hlavné poslanie tých, ktorým sa poskytujú finančné prostriedky Únie, a aby zadržala finančné prostriedky subjektov, ktoré sa snažia využívať finančné prostriedky Únie na zhoršenie situácie v oblasti ľudských práv, najmä práv žien a rodovej rovnosti; zdôrazňuje, že revízia v polovici trvania predstavuje príležitosť na riešenie nedostatkov v prístupe Únie k uplatňovaniu hľadiska rodovej rovnosti a rodovému rozpočtovaniu, ktoré by sa malo považovať za neoddeliteľnú súčasť finančného postupu, čím by sa umožnilo čo najefektívnejšie prideľovanie finančných prostriedkov;

2. víta opätovné potvrdenie záväzku uplatňovať novú metodiku sledovania výdavkov na rodovú rovnosť a pilotné uplatňovanie týchto cieľov od roku 2023; zdôrazňuje, že väčšina programov sa v súčasnosti hodnotí ako programy s potenciálom prispieť k rodovej rovnosti, čo zodpovedá väčšine finančných prostriedkov (hodnotenie 0*, 73 % rozpočtu) v porovnaní s programami, ktoré skutočne prispievajú k rodovej rovnosti buď ako primárnemu cieľu (hodnotenie 2, 2 % rozpočtu), alebo ako dôležitému cieľu (hodnotenie 1, 9 % rozpočtu)[2]; zdôrazňuje význam účinných a rodovo citlivých preskúmaní všetkých programov a výdavkov, ktoré umožnia vykonať v prípade potreby úpravy v súlade s osobitnou správou Dvora audítorov č. 10/2021 o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ[3];

3. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zvýšila finančné prostriedky na rozpočtové položky a programy, v ktorých je rodová rovnosť primárnym alebo dôležitým cieľom, ako je zložka Daphne, ktorej účelom je bojovať proti všetkým formám rodovo motivovaného

[2] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/gender-equality-mainstreaming_sk.
https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SWD_2023_336_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v4.pdf, s. 48.
[3] https://www.eca.europa.eu/sk/publications?did=58678.

násilia, a zložka Rovnosť, práva a rodová rovnosť v rámci programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty, program EU4Health, Európsky sociálny fond plus (ESF+) a programy vonkajšej činnosti, ako sú Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa a iniciatíva OSN Spotlight;

4. vyzýva Komisiu, aby zvýšila rozpočet Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť s cieľom zabezpečiť, aby mal tento inštitút dostatočné zdroje na vykonávanie svojho mandátu vrátane poskytovania technickej pomoci členským štátom vzhľadom na rastúcu naliehavosť a dopyt po jeho technickej podpore pri uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti;

5. opakuje svoje znepokojenie nad útokmi na rodovú rovnosť a základné práva vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv, ku ktorým dochádza v Únii, a žiada, aby sa vyčlenili finančné prostriedky na boj proti týmto odmietavým postojom a dezinformáciám, ako aj na podporu organizácií občianskej spoločnosti chrániacich práva žien vrátane tých, ktoré uľahčujú prístup k bezpečnému a legálnemu umelému prerušeniu tehotenstva prostredníctvom cezhraničných služieb, ktoré ženám zaručujú základné právo na kontrolu nad svojím telom;

6. trvá na tom, že ženy a muži by mali mať rovnaký prospech z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, najmä preto, aby sa zmenšil pretrvávajúci 13 % rozdiel v odmeňovaní žien a mužov v Únii.